

ROZDWOIĆ (14) *vb pf*

Oba o jasne.

inf rozdwoić (3). ◇ *fut* 3 *sg* rozdwoi (1). ◇ 2 *pl* rozdwoicie (1). ◇ *praet* 2 *sg m* -ś rozdwoił (2). ◇ 3 *sg m* rozdwoił (3). ◇ *imp* 2 *sg* rozdwoj (1). ◇ [1 *pl* rozdwojmy.] ◇ *con* 2 *sg m* byś rozdwoił (1). ◇ 3 *sg m* by rozdwoił (1). ◇ [3 *pl m pers* by rozdwoili.] ◇ *part praet act* rozdwoiwszy (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVIII w.

1. *Podzielić na dwie części; dividere, secare* *Mącz* [co] (6) : Proście Bogá/ on wálznych dźierzaw nie rozdwoi *Prot* C3v; *ActReg* 5v; (*nagł*) *Interregnum Steph.* (-) ROzerwałeś nas/ y odrzucił Pánie/ [...] Záttrząłeś ziemią/ rozdwoiwszy onę *GrabowSet* E3v; [rozdwoił [*Chrobry*] woyfko swoie/ z iednym połał Siećiechá [...] / przy drugim łam zołał. *BielKron* 1597 88].

Zwrot: »na dwie części rozdwoić« (1): *Athomos*, Latine *insecabilis*, a particula 'α et τέμνω *Divido*, *Seco*, Ták máła rzecz którey nie może ná dwie części rozdwoić/ yako łą prózki które łie w promieniách łłonecznych vkázuyą. *Mącz* 19b.

[»na poły rozdwoić«: Tam król [*Salomon*], chcąc miedzy nimi [*dwiema niewiastami*] on spór uspokoić, rozkazał żywe dziecię na poły rozdwoić [*Dividite, inquit, ... in duas partes Vulg* 3.Reg 3/25] *OtwinPis* 80.]

Szereg: »rozsiekać a rozdwoić« (1): Bo niema Kościoł Rzymłki łercá Heretyckiego/ ktore łię włzytko w rozdziałach kocha/ mowiąc/ przez onę dziełek rozboynicę nierządną (*marg*) 3 Reg. 3[/26]. (-): áni mnie áni tobie/ rozłiekay á rozdwoy *SkarJedn* 372.

[*Przen: MrowStadło* B3v cf **ROZDWOIĆ SIĘ** *znac.* 1. *Przen.*]

a. *Na części, które mogą być użyte w różnym czasie* (1) : *Oczko* 20; [tenże proch kminowy żółtkiem iáiecznym rozpułzczony/ potym ná cegłę gorącą kłásć/ á to co się łpiecze rozdwoiwszy częłto ná oczy przykładá *Cresc* 1571 221; á trzebáli rozdwojmy tę krew ták, vpułciwszy iey po minoratium názáiutrz, potym sirupi dawszy, á przepurgowawszy, drugi raz kęš vpułcić iey mozem *OczkoPrzymiot* 270, 66].

[*Zwrot*: »na poły rozdwoić«: Ieśli mu łie zda [*sztuka chleba*] droga/ ná poły rozdwoi. *CzahRzeczy* P4v.]

b. [*Zrobić wolne miejsce przez środek* [*czym*]: Tu napierwey obaczyłz/ Páná/ á on iákoby Moyzełz/ łalką Krzyża łwiętego rozdwoiwszy nieprzebyte ono piekielne morze/ [...] przez iego łrzodek ięńce łwięte wyprowadza. *BzowRóz* 85.]

2. *Rozbić jedność, poróżnić; dividere* *PolAnt* [*kogo, co*] (2) : *OrzJan* 136; [aby onym [*naszym przeciwnikom*] było wszytko czynić wolno, a nam oto mówić nie wolno, zadając nam *publicae pacis turbationem et seditiones* [...] aby asystencyą mieli, a nas rozdwoili. *PismaPolit* 163].

[*rozdwoić z kim*: Przyłzedłem bo rozdwoić człowieká z oycem iego/ y corkę z mátką iey/ y niewiałtkę z łwiekrą iey. *BudBib Matth* 10/35.]

Szereg: »rozdwoić abo roztroić« (1): iefli łię w nim [*królestwie*] łzerzyć wielom wiar daćie/ pewnie ie rozdwoicie ábo roztroicie/ y rozdzielone ná części ginąć mułi. *SkarKazSej* 685a.

3. *Wprowadzić zamieszanie myślowe* (6) :

Zwrot: »myśl, umysł rozdwoić« [*w tym: komu* (5) – „sobie” (2)] (4:2): Kochałem sie w tym fludze a także w czney żenie [...] Teraz mię to oboie dzywn e [!] przyłtroiło A moy łtateczny vmył prawie rozdwoiło *RejJóz* I; Ales mi iuż mył rozdwoyl Stych plotek czos tu nabroył. *RejKup* e6, q3v, bb2; *RejZwierz* 6; A tak łtrzeż ábyś myłli nie rozdwoił łobie *RejZwierc* 180.

Synonim: **2. rozdzielić.**

Formacje współrdzenne cf DWOIĆ.

Cf **ROZDWOJENIE, ROZDWOJONY**

KW, (LWil)